

Handläggare

Josef Bethgawro

Controller

Kommunledningsförvaltningen

Avgifter för socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att:

1. anta avgifter för socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård, daterat 17 juli 2025,
2. taxan gäller från och med 1 januari 2026.

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade (2024-11-12, § 172) att vård- och omsorgsnämnden får räkna upp avgifter från ett år till nästa, enligt omsorgsprisindex. Övriga ändringar behöver kommunfullmäktige ta beslut om. Många avgifter inom vård- och omsorgsnämndens verksamhetsområden har i flera år varit oförändrade, exempelvis har avgiften för matabonnemang i särskilt boende varit samma belopp mellan 2016 och 2024.

Från 2024 till 2025 har dock avgifterna justerats upp i enlighet med Omsorgsprisindex (OPI) och förändringar i prisbasbelopp.

Förslagen om avgiftsförändringar baseras på jämförelser med avgifter i andra kommuner. Övriga avgifter höjs i enlighet med OPI eller utifrån prisbasbelopp.

Utredningshemtjänst/Trygg Hemgång avgiftsbeläggs med 1/30 av maxtaxa per dag

Matabonnemang i särskilt boende, avgift höjs till 4 200 kronor/månad

Timtaxa hemtjänst – höjs till 350 kronor/timme

Kommunal hälso- och sjukvård, hembesök av sjuksköterska, 225 kronor

Hembesök av rehabpersonal, 225 kronor

För kännedom, styrdokumentet som ligger i grund för detta har reviderats från tidigare dokument. Årtal i rubriker och tabeller har tagits bort då taxor/avgifter som beslutas gäller tillsvidare.

Kommunledningsförvaltningens bedömning

Styrdokumentet som antagits av nämnd och skickats vidare har reviderats på kommunledningsförvaltningen. Årtal i rubriker och tabeller har tagits bort då taxor/avgifter som beslutas gäller tillsvidare.

Ekonomiska konsekvenser

De föreslagna förändringarna av avgifter innebär en höjning av befintliga avgifter inom flera områden och införande av avgifter för vissa tjänster som tidigare varit avgiftsfria.

Sammantaget bedöms förändringarna leda till ökade intäkter för vård- och omsorgsnämnden, vilket stärker nämndens möjligheter att upprätthålla kvalitet och kontinuitet i omsorgen inom ramen för befintliga ekonomiska ramar.

Det finns osäkerhetsfaktorer som gör det svårt att förutse hur stora öknings av intäkter de föreslagna avgiftsförändringarna kommer att leda till:

- Kundernas ekonomiska förutsättningar och förändringar i dessa (exempelvis hyreshöjningar, förändringar i inkomst eller andra bidrag.)
- Hur många av kunderna som lämnar in inkomstuppgifter för att få en individuell prövning, och eventuellt får en nedsättning av de avgifter som ryms inom maxtaxan. De kunder som inte lämnar in sådana uppgifter får betala hela avgiftsbeloppen för de aktuella insatserna.
- Hur många kunder som redan betalar maxtaxa.

Det kan upplevas som mer rättvist att hålla avgifter inom vård och omsorg på en mycket låg nivå, i syfte att ingen individ ska drabbas ekonomiskt. Men en alltför långtgående subventionering riskerar att bli orättvis ur ett fördelningsperspektiv, eftersom den innebär att även personer med god betalningsförmåga får omfattande ekonomiskt stöd – utan behovsprövning.

Avgiftssystemet inom vård och omsorg är utformat för att ta hänsyn till individens ekonomi genom skyddsmekanismer som maxtaxa och förbehållsbelopp. Den som har en låg inkomst eller höga boendekostnader kan redan idag få betala en reducerad avgift eller ingen avgift alls. Ett system med låga avgifter för alla innebär därmed i praktiken att kommunen subventionerar insatser även för personer som har ekonomisk möjlighet att betala en rimlig andel av kostnaden själva.

Att hålla avgifterna på en nivå som speglar en skälig andel av den faktiska kostnaden, i kombination med ett starkt ekonomiskt skyddsnät, är därför inte bara förenligt med principen om god ekonomisk hushållning – det stärker också legitimiteten i avgiftssystemet och bidrar till en mer träffsäker resursfördelning.

En sammantagen bedömning är att de föreslagna justeringarna är förenliga med principen om god ekonomisk hushållning och utgör ett steg mot ett mer enhetligt och rättvist avgiftssystem inom kommunens vård- och omsorgsverksamhet.

Sociala eller miljömässiga konsekvenser

Höjda avgifter inom vård- och omsorgsområdet kan påverka individers ekonomiska utrymme, särskilt för personer med låga inkomster, ensamstående äldre eller brukare med flera insatser. Det finns en risk för ökad ekonomisk oro hos vissa kunder och anhöriga, vilket kan påverka upplevelsen av trygghet och tillit till omsorgen.

Samtidigt är systemet utformat för att skydda personer med begränsad betalningsförmåga genom maxtaxa, förbehållsbelopp och individuell avgiftsprövning. Det minskar risken för att någon ska behöva avstå från nödvändig vård och omsorg på grund av avgifter. Det är därför viktigt att kommunen är tydlig i sin kommunikation om dessa skyddsmekanismer och erbjuder stöd i kontakten med avgiftshandläggare.

Förslaget innebär också att avgiftsnivåerna i större utsträckning speglar faktisk kostnad för tjänsterna, vilket kan bidra till en mer jämlik och transparent avgiftssättning. Det ökar förutsättningarna för att kommunens resurser används mer träffsäkert, vilket på sikt kan gynna kvalitet och tillgänglighet i vård och omsorg för alla målgrupper. Beslutet medför inte några miljömässiga konsekvenser.

Beslutsunderlag

Följande handlingar har legat till grund för beslutet:

- Tjänsteskrivelse, 2025-07-17
- Styrdokument, Avgifter för socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård, 2025-07-17
- Protokollsutdrag, Vård- och omsorgsnämnden (2025-04-23 VON § 66)

Ansvariga tjänstepersoner

Tjänsteskrivelsen är fastställd av följande:

- Daniel Jansson-Hammargren, kommundirektör
- Henrik Johansson, ekonomichef

Sändlista

Beslutet skickas till:

- Vård- och omsorgsnämnden, för åtgärd